

MUSAMMATLAR

-1-

DER NA'T-İ SEYYİDÜ'L-MÜRSELİN

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

1. a. Dilā cihāna nazār it ki Hazret-i Şānī'
b. Cemī'i şun'ına dünyāyı eyledi cāmī'
2. a. Kemāl-i kudreti āsārıdur iki 'ālem
b. 'Aceb mi halk-ı cihān olsa emrine tābī'
3. a. Nedür bu kaşr-ı muḳarnes nedür bu şemse-i nūr
b. Nedür bu tāk-ı zer-endūd u hōcre-i vāsī'
4. a. Nedür bu kürsī-i zerrīn nedür bu tāk u revāk
b. Nedür bu şīt ü şadā ki oldı 'āleme şāyī'
5. a. Nedür bu top-ı mu'allak nedür bu saḳf-ı refī'
b. Ne hūb vaz'lar ihdās idüp durur vāzī'
6. a. Kanı ya hūr u kuşūr u ya Cennet-i A'lā
b. Ki 'ayş u 'işret içün anda yok durur mānī'
7. a. İki cihānı anuñçün müzeyyen itdi Hudā
b. Kim ola şa'sa'a-i nūr-ı Muştafā lāmi'
8. a. Bahār-ı gülşen-i hılkat gül-i riyāz-ı vücūd
b. Nigīn-i mühr-i risālet nişān-ı nāme-i cūd

II

1. a. Ne zātdur kim anı medḥ ider Hudā-yı Aḫad
b. Şerīf nāmına dirler Muḫammed ü Aḫmed
2. a. Bahār gülleri yüz şuyın eyledi taḫşīl*
b. Kaçan ki ğark-ı 'arak oldı ol 'izār u o ḫad
3. a. Vücūdı iki cihān halkınuñ ümīdi durur
b. Sa'ādet ehline olmışdur işigi mesned*
4. a. Ne ḫācedür ki gedālar ğanī olur anda

- b. Şefā'ati kapusunda kimesneye yok red
- 5. a. İdindi luṭfını sermāye vaḳt-i ḥācetde
- b. Ḥabāb gibi kalanlar cihānda şıfrū'l-yed
- 6. a. Kemāl-i luṭfına ḥad yok ki kıldı ümmetine
- b. Egerçi şer'î metîni içinde vardur ḥad
- 7. a. Şefā'atine cihān ḥalkı muntazır elḥaḳ
- b. Vücūdı 'ālem-i 'uḳbāya devlet-i sermed
- 8. a. Celīs-i ḥāne-i vahdet enīs-i ḥöcre-i cān
- b. Muṭn-i bay u gedā pādīşāh-ı kevn ü mekân

III

- 1. a. Şerīf zātını ḥalk itdi nūrdan Ḥālīḳ
- b. Keremler itdi ne var ise luṭfına lāyīḳ
- 2. a. Cihānda başına gün toḡmaz idi şubḥuñ eger
- b. Cemāli nūrına olmasa 'āşīḳ-ı şādīḳ
- 3. a. Ne ḥulḳ olur bu ki ḥalkı idindi kendüye ḳul
- b. Ne ḥüsn olur bu ki Allāhdur aña 'āşīḳ*
- 4. a. Görildi niçe niçe mu'cizātı 'ālemde
- b. 'Aceb mi cümle nebīlerden olsa ol fāyīḳ*
- 5. a. Elinde eyledi tesbīḥ ḥurde-i aḥcār
- b. Öñinde berre-i biryān olup durur nātīḳ
- 6. a. Cemāli çihre-i islāma virdi zīnet ü zīb
- b. Niteki eyledi rūşen cihān yüzün şārīḳ
- 7. a. Cihān vücūdunuñ ol cānıdur ḥaḳīḳatde
- b. Ki ḥılḳati anuñ olmışdı cümleden sābīḳ
- 8. a. Ṭirāz-ı ḥıl'at-i dūnyā vü eşref-i ādem
- b. Emīr-i tāc-ı nübüvvet ser-āmed-i 'ālem *

IV

- 1. a. Eyā güzīn-i beşer saña yok durur hemtā
- b. Senüñ ḳudümüñ ile buldı zīneti dūnyā
- 2. a. Kamer ki ḥāme-i engüştüñ ile şaḳḳ oldı
- b. Berāt-ı mu'cizeye urdı zer-nişān ṭuḡrā*
- 3. a. Nübüvvetüñ eli Mūsāyı aldı pençesine

- b. Egerçi 'āleme gösterdi ol Yed-i Beyzā
4. a. İçürse himmeti Hızra 'aceb mi Āb-ı Hayāt
b. Anuñ dirisi durur daḥi Ḥazret-i Āsā
5. a. Yem-i nübüvvete Yūnus olup durur ğavvās
b. Dür-i sa'ādete zāt-ı şerīfidür deryā
6. a. Kelāmı ile güher tıldı dürc-i lā-uḥṣā
b. Cemāli nūrına ğark oldu burc-i ev-ednā
7. a. Kaçan ki medḥüñ içün ḥāmeyi ele aldum
b. Göñül şaḥīfesine eyledüm bunu inşā
8. a. Muḳīm-i dār-ı nübüvvet müsāfir-i eflāk
b. Ḥulāṣa-i dü cihān u netīce-i eflāk

v

1. a. Şu dem ki zerrece nūra cihān idi muḥtāc
b. Görinmez olmuş idi zer-nigār tahta-i 'āc
2. a. Müneccim idi felek kim nücūm aḥkāmin
b. Yazardı şafḥa-i gerdūna idüp istiḥrāc
3. a. İrişdi peyk-i sa'ādet ki ya'ni Cebrāyīl
b. Getürdi berḳ gibi bir Burāk u ḥıl'at ü tāt
4. a. Felek ki 'āleme kurmuşdı ḥayme-i nīlī
b. Sütünü miḥver ü māh olmuş idi aña kömāc
5. a. Geyindi ḥıl'at ü tāt Burāka oldu süvār
b. Yetişdi ḥazrete buldı metā'-ı ḳurb ü revāc
6. a. Ne şāhid idi nübüvvet ki 'ārızında anuñ
b. Siyāh perçem-i pür-çin idi şeb-i Mī'rāc
7. a. Gelüp Resūli şaḥābe ziyāret eylediler
b. Niteki şıdḳ u şafā ile Ka'beyi ḥuccāc
8. a. Ziyā-yı mihr-i şerī'at şu'ā'-ı nūr-ı yakīn
b. Çerāğ-ı dīde-i islām u şem'-i ḥāne-i dīn

vi

1. a. Şafā-yı vaşf-ı cemīlūñle ey güzīn-i beşer
b. Diler ki ḥāme yaza midḥatūñde bir defter
2. a. Kim anı zīnet ide Çār Yār evşāfı

- b. Çihār gūşesi tā beytümün bula zīver
3. a. Biri ki Ḥazret-i Şiddīkdür şafāsından
b. Maḥabbetün deñizinde ol idi pāk güher*
4. a. Biri de Ḥazret-i Fārūkdur ki dünyāda
b. ‘İbādet eylemek idi işi güci yekser*
5. a. Biri de şāhib-i nūreyn Ḥazret-i ‘Osmān
b. Kim aña ḥilm ü ḥayā oldu bende vü çāker
6. a. Birisi Ḥazret-i Ḥaydar ki Zū'l-fekārı ile
b. Müdām rāh-ı ğazāda ol idi ser-leşker*
7. a. İlāhī irişe bir demde biñ selām ü dūrūd
b. Müdām bendeden evlād ü āle tā maḥşer
8. a. Mekīn-i taht-ı sa‘ādet sezā-yı tāk ü külāh
b. Kerīm ü müşfik-ı ‘ālem ḫasīm-i luṭf-ı İlāh*

vii

1. a. Kaçan olur seni medḥ ide bile ehl-i kemāl
b. İder çü vaşf-ı cemīlün Ḥudā-yı celle celāl
2. a. Bahār-ı mu‘cizün āsārı ey Nebiyyu'llāh
b. Yemiş bitürdi şu dem kim dikildi ḥuşk nihāl
3. a. Cihān içinde olan mu‘cizātuña ḥad yok
b. Bu ḫudreti saña virmişdür İzid-i Müte‘āl
4. a. Diler sa‘ādet-i pā-būsuñ ile ola ‘azīz
b. Kamer ki eyledi na‘leynüñe hilālī düvāl
5. a. Şefā‘atünden umar cümle mücrim ü ‘āşī
b. Şu gün ki şorla dünyāda işlenen ef‘āl
6. a. ‘Aceb Revāni ḫuluñuñ nice ola ḥālī
b. Ki ḫıdmetinde anuñ var durur niçe ihmāl
7. a. Ne var za‘īf ise umar ḫapuñda ‘izz ü şeref
b. Ki ḥoş görürler anı gökde olmağ ile ḫilāl
8. a. Şafā-yı behcet-i imrüz u ḥālet-i ferdā
b. Ümīd-i yevm-i ḫıyāmet şefī-i rüz-ı cezā*

-2-

MERSİYE-İ SULṬĀN MAḤMŪD

fe'īlātün fe'īlātün fe'īlātün fe'īlün

I

1. a. Olma dünyāya sen ey ḥāce igende māyil
b. Gözüñ aç 'ibret ile eyle naẓar ey āḳil
2. a. Naḳdüñi virme bu çarḥuñ yeşil altunlusına
b. Köhnemişdür boyanursın şaḳın olma ġāfil
3. a. Sen ceres gibi fiġān eylemegi terk itme
b. Çün fenā menziline bağlanur āḥır maḥmil
4. a. Yollar üstinde güneş gibi yüzüñ ḥāk eyle
b. Āsumān tā ki ḳura ḥaymeñi menzil menzil
5. a. Giceler yan yakıl yumma gözüñ bīdār ol
b. Şem'-veş olmaġa isterseñ eger rūşen-dil *
6. a. Baġruña taş başup ayaġa düş kūh-misāl
b. Tā ki ser-çeşme-i maḳşūda olasın vāşıl
7. a. Çünkü dās-ı meh-i nevle biçilür 'ömr ekini
b. Mezra'-ı sebz-i felekden kişiyne ne ḥāşıl
8. a. Yok durur çünkü cihān içre dilā ḥiç ḥuzūr
b. Devlete 'āḳil olan olmaya hergiz maġrūr

II

1. a. Dūd-ı āḥ ile cihān yüzi olup yine siyāḥ
b. Görinür ḥāme devāt ile baña şūret-i āḥ
2. a. Ferz gibi felek-i kec-revüñ oyunları çok
b. Her kimi taḥta geçürdi didi āḥır aña şāḥ
3. a. Kemerinden yapışup sāye gibi yire çalar
b. Gün gibi başına urmuşken anuñ tāt u külāḥ
4. a. Cām-ı faġfūrīyi çarḥ almasun artuḳ eline
b. Şem'-i kāfūrīyi hergiz daḥi yakmasun māt
5. a. Baş açuḳ yalıñ ayak taġa düşer nergis-vār
b. Dīde-i 'ibret ile 'āleme kim kılsa nigāḥ
6. a. Gül kimüñ yañaġıdur lāle kimüñ çihresidür
b. Diye bir bir şorana ḥāl dili ile giyāḥ

7. a. Pehlevānken niçenüñ yire getürdi püştin
b. Küştgīr-i felek olmaz kişiye püşt ü penāh*
8. a. Yansun odlara güneş göklere boyansun düd
b. Kanı ol şāh-ı felek-mertebe Sultān Maḥmūd

III

1. a. Tāc u taḥt-ı koyuban ideli ‘uqbāya sefer
b. Tīg kara geyüben iki büküldi ḥançer
2. a. ‘Ālemüñ gözi ağarmış durur ağlamakdan
b. Merḳadi üstine şanmañ ki kırıldı çāder
3. a. Yüregiñ pāreledi ḥasretine döyemeyüp
b. Böyle āhen-dil iken şāh gamından şeşper
4. a. Kanı ol şeh ki simātında felek çīnī idi
b. Cūy-ı ḳadrinde güneş olmuş idi nīlūfer
5. a. Tīb-i aḥlākı içün ‘anber-i ter geydi siyāh
b. Bezm-i ḡarrāsı içün odlara yandı micmer
6. a. Var ise her sözi bir dürr idi ṭab‘ı ‘ummān
b. Ki ḳaṭār ile yanınca çekilürdi cevher
7. a. Urdı çün ‘ömri berātına ecel tuḡrāsın
b. Yüzi ağlar ḳalemüñ hīç açılmaz defter
8. a. Çeşm-i şehzādeye çün irdi bu dem ḥāb-ı ecel
b. Erisün şem‘i şeb-efrüz ḳo yansun meş‘al

IV

- I. a. Devlet atından inüp ol şeh-i Cemşīd-nişān
b. Kıldı tābūtı bu dem kendüzine taḥt-ı revān
2. a. Gülşen-i salṭanatuñ serv-i gül-endāmı idi
b. Serv-veş anuñ içün eyledi ḥāk içre mekān
3. a. Şıdı ol dürr-i girān-māyeyi çün seng-i ecel
b. Acıyup yüzine urdı kef-i bī‘ad ‘ummān*
4. a. Görmeyelden o şehüñ meclis-i rūḥ-efzāsın
b. Ḳana boyandı ḳadeḥ şem‘ler oldı giryān
5. a. Göge boyasa ne_ola cāmesini māh-ı münīr
b. Güneşüñ ṭutsa ne_ola rüyını ḡamdan yeraḳān*

6. a. Gūşe-i çarḥda şanmañ ki şafaḳdur görinen
b. Ağlamakdan felegüñ gözine oturmuş kan
7. a. Hecrine döyemeyüp çekdi elif gögsine tîr
b. Ḥasret ü derdi ile ḳaddini nûn itdi kemân
8. a. Ağlamağ ile kızıl ḳana boyandı sancak
b. Kendüyi pâreledi ḳatlanımadı bayrak

v

1. a. Yâ İlāhî dilegüm bu ki_ola cennetde muḳîm
b. Luṭṭ u iḥsānuñ ile aña ire nāz u naîm
2. a. Raḥm idüp merḥamet it ol şehe kim bendeñdür
b. Çünki yok sencileyin bir daḥi Raḥmān u Raḥîm
3. a. Nûn-veş gūşe-i ‘adnũñde ne_ola tutsa vaṭan
b. Raḥmetũñ içre ḳarār itse ne var niteki mîm*
4. a. Raḥmetũñ nûrına gün gibi olup müstağrak
b. Türbesinde tura ḳandîl-şıfat ‘arş-ı ‘azîm
5. a. Āḥiretde keremi ḥānı Revānî çokdur
b. Dār-ı dünyāda anuñçün dinür Allāh Kerîm
6. a. Cennet ehli arasında anı mümtāz eyle
b. Virmiş idüñ çün aña luṭṭ u kerem ṭab‘-ı selîm*
7. a. Çün sefer itdi baḳā mülkine ol dünyādan
b. Şāh devletle ola taht-ı ḥayāt üzre muḳîm
8. a. Şeh-i ḥurşîd-nişān ḥusrev-i gerdün-‘azamet
b. Tura başında anuñ gün gibi tāc-ı devlet

-3-

MERSİYE-İ SULTÂN ‘ALEMŞĀH

*

mef‘ülü fā‘ilātü mefā‘ilü fā‘ilün

|

1. a. Tîr-i belā vü miḥnete âdem nişān imiş

- b. Dest-i zamānede bu felek bir kemān imiş
2. a. Çarḥuñ zamāne ehline ḥükmi revān geçer
b. Zīrā berātına güneş altun nişān imiş
3. a. Şekl-i hilāl kim görünür burc-ı çarḥdan
b. Aḥvāl-i ‘ālemi dimege bir zebān imiş
4. a. Bu çarḥ-ı pür-sitāre ki gevher-fürüşdur
b. Bāzārı koñ anuñla ki sūdı ziyān imiş
5. a. Bir tābhānedür felek-i lāciverd-naḳş
b. Bir iki üç gün anda kişi mīhmān imiş
6. a. Ol gülsitān-ı luṭf u şa‘ādet kanı görüñ
b. Kim göz yaşı anuñ içün āb-ı revān imiş
7. a. Bir ejdehā durur ne umarsın bu çarḥdan
b. Kavs-i kuzah ki görünür aña dehān imiş
8. a. Bārī yıkılsa çarḥ bozılsa bu bārgāh
b. Gün toğmasaydı ‘āleme görünmeseydi māh

II

1. a. Ne içün yüzini yerlere urur ki āfitāb
b. Yā kara yaşlu gibi ne içün yaş döker seḥāb *
2. a. Gök cāmesini māh ne içün egnine alır
b. Yā aḳ ridāsını niye atar yere şihāb
3. a. Ne olmuş ki pāre pāre ider kendüzini ḥaṭ
b. Kana neden boyadı yüzün şafḥa-i kitāb
4. a. Bā’is ne ḥayret ile şalar serv başını
b. Mūcib nedür ki şuya atar tēcını ḥabāb*
5. a. Ḥikmet nedür ki bülbul ider dāyimā fiḡān
b. Bu nice sır durur ki geyer qaralar gurāb
6. a. Muṭrib eliyle çeng niye saçını yolar
b. Def gögsini gerüp ne içün iñiler rebāb
7. a. Dīvāne-veş bu ḥalk niçe döginüp yürür
b. Ne içün fiḡān u zārī kılurlar ya şeyḥ ü şāb
8. a. Şeb aldı egnine yine kara libāsını
b. Şehzādenüñ meger tutar ol daḥi yasını

III

1. a. Mâtem tutup durur aña serv-i revân daḥi
b. Bağrında baş olupdur anuñ âşiyân daḥi
2. a. Dīvâne oldu taşlar ile döginüp yürür
b. Başı açık yalıñ ayak âb-ı revân daḥi
3. a. Çün ser-firâz olmadı ol serv-i saltanat
b. Çäk eylesün yakasını gül gülsitân daḥi
4. a. Oldı çü yer yüzinde bunuñ gibi ḥādise
b. Kan ağlamağa başladı ḥalk-ı cihân daḥi*
5. a. Bārân degül durur yere gökden revân olan
b. Tükürdi ‘âlemüñ yüzine âsumân daḥi
6. a. Kıldı kılıc bu mâtem içün câmesin siyâh
b. Boynını egdi gördi bu ḥâli kemân daḥi
7. a. Tiri atuñ yabana vü elden kılıcı koñ
b. Toprağa düşdi çünki şeh-i kâmrân daḥi
8. a. Şehzâde-i yegâne ‘Alemşâha ḥayf u âḥ
b. Ol server-i zamâneye ol şâha ḥayf u âḥ

IV

1. a. Tesbîḥ idüp ḥabâbı geçürsin ko cüybâr
b. Kılun du‘âyı ravzada el kaldurup çınâr
2. a. Ben dimezem ki öldi vü gitdi zamânedden
b. Bir genc idi ki gizledi ḥâk içre rûzgâr
3. a. Tag üzre şanmañuz görinenler bulut durur
b. Bir kara çul alup durur egnine kûhsâr
4. a. Şimşek degül durur görinen bang-i ra‘d ile
b. Bir odlu âhıdur feleküñ olmuş âşikâr
5. a. Yanında kulları qaralar şarınup turur
b. Gülzâr-ı luṭf çevresi olmuş benefşezâr *
6. a. Şayyâd-ı çarḥ yine niçe ḥile itdi kim
b. Devlet gażanferini bu dehr eyledi şikâr*
7. a. Ol şehriyâra ḥayf ki daḥi cuvân idi
b. Devlet hümâsına kapusı âşiyân idi*
8. a. (Eksiktir. Hemistich missing.)
b. (Eksiktir. Hemistich missing.)

v

1. a. Yâ Rabbi rūḥ-ı pākine cennet maḳām ola
b. Hem-şoḥbeti Resûl ‘aleyhi’s-selām ola
2. a. Rıdvân u ḥūr hem-dem ü yârı olup müdām
b. Kevser şarābını içe ‘ayşı müdām ola
3. a. Her gūşesini seyr ide gūlzār-ı cennetüñ
b. Her yaña şāḥ-ı Ṭübī gibi hoş-ḥıram ola
4. a. Dünyāda hükmi nāfi idi ḥalk-ı ‘āleme
b. Cennetde ḥūriler daḥi emrine rām ola
5. a. Vakt oldu kim Revāni şehe idesin du‘ā
b. Sözi igen uzatma ki ḥayrū'l-keḷām ola*
6. a. Söyündi ise bād-ı fenādan o şem‘i lutf
b. Şol āfitāb-ı burc-ı kerem müstedām ola
7. a. Ṭolundı ise kevkeb-i burc-ı şeref bu dem*
b. Devlet göginde mihr-i saḥā ber-devām ola
8. a. Dünyāya ey göñül ide mi ‘āḳil i’timād
b. Dārāyı añma Kisrīyi ḳo ḳanı Keyḳubād

-4-

KAŞİDE-İ REVÂNİ BERÂY-İ SÜR-İ FERHÂD PAŞA

*

mef‘ulü fā’ilātü mefā’ilü fā’ilün

1. a. Mesrūr kıldı ‘ālemi bu sūr-ı pür-sürūr
b. Zî meclis-i şerīf ü zihī ‘ālem-i ḥuzūr
2. a. Oldur cihān ‘arūsına zīb ü bahā viren
b. Kem çeşm bu zamānede ḥüsninden ola dūr *
3. a. Oldur cihānda ḡayret-i ḥuld-ı berīn olan
b. Kim ḥılḳatinde yokdur anuñ zerrece ḳuşūr
4. a. Cennet hevāsını unudur zīnetin gören
b. Ölmek ḥayāli ḥāṭırına eylemez ḥuṭūr*

5. a. Kaçan buḥūr eyleseler ‘ūd u ‘anberi
b. Micmer aşardı her yañadan zülf ü ‘ayn-ı hūr*
6. a. Firdevs bāğı güllerinüñ nahlidür bu müm
b. Ki uçmağa turur anda zuhūr eyleyen tıyūr
7. a. Meclis kıyāmet oldu ayağ üzre geldi şem‘
b. Mü’mın gibi yüzinde ne var berķ urursa nūr
8. a. Hıdmet zamānı geldi çü ğılmāna gel diñüz
b. Zeyn eylemege meclisi RıṾāna gel diñüz

II

1. a. Sākī getür şarābı ko ḥūrī kelāmını
b. Darü's-selāmuñ almadı meclis selāmını*
2. a. Şerbet yerine kişi şarāb-ı Ṭahūr iķer
b. Gösterdi ḥalka ni‘meti cennet ta‘āmını
3. a. Beñzer ki misk nāfesini açdı her ķadeḥ
b. Ṭoldurdı ḥoş koḥu ile ‘ālem meşāmını*
4. a. Her gördüğine baş koyuban ṭolular iķer
b. Meclisde gör şurāḥīlerüñ iltiyāmını
5. a. Kan derlere batup ayağ üstinde ḥoş turur
b. Hıdmetde sāğaruñ görüñ e ihtimāmını
6. a. Seyrāna çıķdı ay ile gün ķarḥ ṭamına
b. Bu def‘a şoḥbetüñ göricek izdiḥāmını*
7. a. Dāyim ne ‘ayş olur bu nice şoḥbet-i laṭīf
b. Cennetde dirler idi bu ‘işret devāmını
8. a. Cennet mi sūr ki eyledi şerbetleri sebīl
b. Kimi şarāb-ı Kevşer iķer kimi Selsebīl*

III

1. a. Bu nice sūr olur bu kıyāmetdür ey felek
b. Bir ḥūrī ile cem‘ ola dünyāda bir melek
2. a. Gerdün ile şafaķ mı bu yāḥod şaķu iķün
b. Birisi al atlas u biri yeşil beñek
3. a. Şanmañ şihābdur gice bezminde görinen
b. Güller şaķardı meclise gerdün etek etek*

4. a. Ay ile gün getürdi iki nûrdan tabaḵ
b. Çarḥuñ simāṭına şığa mı bu bişen yimeḵ
5. a. Kanına aş yererdi her açuñ şol iştihā
b. Meclis içinde bağlamasaydı anı çörek
6. a. Yollu yolınca kondı yine şekker āleti
b. Bekler öninde filler ile atlar yedek
7. a. Çeşm-i zamāne görmeye bu sūr gibi sūr
b. Biñ yıl dahı dönerse felekler çeküp emek
8. a. Gün gibi çarḥa girse ne_ola cām-ı pür-neşāt
b. Bu bezme māh sofra durur Kehkeşān simāṭ

IV

1. a. Görmüş felek meger şeb-i ḥınnāsına yaraḵ
b. Ḥınnā degül mi kāsesi içindeki şafaḵ
2. a. Yılduz gibi fişekler atılduḡını görüp
b. Seyrāna geldi cümle kevākib be baḵ be baḵ
3. a. Bu bezm içinde māh ile gerdün gūyiyā
b. Bir ḥūb çengīdür ki açılmış boyun kulaḵ
4. a. Bu āsumānī ḵubbeye baş egmedi hele
b. Dāne birinç ile görinen şu yeşil tabaḵ
5. a. Şeftālūsını almaludur māmūniyyenüñ
b. Senbūse bezm içinde hemān emmelü ṭudaḵ*
6. a. Yer yūzi ṭoldı ḥalk-ı cihān ṭoydı ni'mete
b. Andan felek gedāları almış çanaḵ çanaḵ
7. a. Hep şu yerine şerbet idi anda içilen
b. Kim gördi bunu kim ola şu içmege yasaḵ
8. a. Sākī ḵo şerbeti şu mey-i ḥoş-güvārı gör
b. Bu sūr ḥıdmetine irişen bahārı gör

V

1. a. Bezme piyāleler nice rindāne geldiler
b. Devrān güzelleri yine meydāna geldiler
2. a. Bu orta yerde devr iden ṭolular degül
b. Ay u güneş bu meclise seyrāna geldiler

3. a. Nergisle lâle ayağı üstinde тұramaz
b. Gözinde anların yine mestâne geldiler
4. a. Güller piyâle almış ele goncalar yatuk
b. Anlar bu bezme şöyle levendâne geldiler
5. a. Yer öpdiler şüküfeyi görüp benefşeler
b. Haḡ bu ki pīr öñine yetīmâne geldiler
6. a. Bu sūr medḡin itmege ağız bir itdiler
b. Şol tāze goncalar ki gülistāna geldiler
7. a. Çeng ü rebābı söyledi bezm içre muṭribā
b. Çün ‘arz-ı ḡāl-i āşaf-ı devrāna geldiler
8. a. Ferḡād-nām ḡazret-i paşa-yı kāmıyāb
b. Kim ehl-i faẓla işigidür merci‘ ü me’āb

vi

1. a. ‘Ālemde ‘izz ü devlet ile kāmırān ola
b. Şadı vezāretüñ aña dāyim-mekān ola
2. a. Meydān-ı rezm içinde yanar od durur hemān*
b. Anuñla tutuşa ya nice pehlevān ola*
3. a. Şol gün ‘adū öñinde ki ser-keşlik eyleye
b. Hañçer hilāl aña felek bozdoğan ola
4. a. Şeh devletinde Şāmı ne var fetḡ eylese
b. Anuñ ki gün gibi kılcı zer-nişān ola*
5. a. Nām u nişān Revāniye medḡuñ yeter hemān
b. Nazmum ‘arūsına umaram kim nişān ola
6. a. Vaşfuñda tāze nazmumı Sa’dī görüp didi
b. Yā gülsitān ola bu yaḡod būstān ola
7. a. Gül deste deste ola benefşe demed demed
b. Şol gülşenüñ içinde ki ol bāḡbān ola
8. a. ḡāmem ḡayāl güllerinüñ naḡl-bendidür
b. Nazmum sevād ḡaṭṭ ile şehrüñ levendidür

vii

1. a. ‘Ālem bu nazm-ı tāze ile nevbahār olur
b. Rengīn sözümle rüy-ı zemīn lālezār olur

2. a. Meclisde okınursa eger tāze sözlerüm
b. Şoḥbet içinde her yaña güller nişār olur
3. a. Bu nice nazm olur ki cihān ‘āşıkı geçer
b. Ra‘nā güzel gibi ne ‘aceb şivekār olur
4. a. Bir söz ile açıldı yine niçe goncalar
b. Gül gelmesün bu meclise kim şermsār olur
5. a. Rengīn sözümi kāse-i şemse yazar felek
b. Altun kadeḥde şanki mey-i hoş-güvār olur
6. a. Yazılsa vaşfı ḥaşra degin olmaya tamām
b. Yüz biñ kitāb olursa daḥi ihtişār olur
7. a. Evşāf-ı sūr şöyle kıyāmet yazıldı kim
b. Maḥşer olunca ḥalka bu bir yādigār olur
8. a. Ḥaḳ devletini şāḥibinüñ eylesün mezīd
b. Her gicesini Kādr ide her bir günini īd*

Manuscript Variants

1. BS., SE. Tevhīd-i Ḥudā-yı ‘azze ismuhu lā yümkinu ḥadduhu veresmuḥu, BU. * 1.II.2.a. gülleri: günleri, BU. * 1.II.3.b. olmışdur: olmuş durur, SE. mesned: sened, SE. * 1.III.3.b. Allāhdur: Allāh durur, BU. * 1.III.4.a. Görildi: Görindi, SE. * 1.III.8.b. Emīr-i: Emīn-i, SE. * 1.IV.2.b. mu‘cizeye: mu‘cizüñe, SE. * 1.VI.3.b. pāk güher: yek gevher, BU. * 1.VI.4.b. yekser: ekşer, BU. * 1.VI.6.a. Birisi: Biri de, SE. * 1.VI.8.a. taḥt-ı: baḥt u, SE. * 1.VI.8.b. Kerīm-i: Kerīm ü, BU. müşfik-ı: müşfik u, SE. * 1.VII. -BU. 2. BS., Mersīye-i Revānī Berāy-ı Sultān Maḥmūd, SE * 2.I.5 b. olmağa isterseñ eger: olmağ eger ister iseñ, SE. * 2.II.7 a. getürdi püştin: getürd'arkasını, SE. * .IV.3 b. bī-‘ad: bī-ḥad, SE. * 2.IV.5 a. mäh-ı: mihr-i, SE. * 2.V.3 a. ne_ola: ne var, SE. * 2.V.6 a. arasında anı mümtāz: arasında_anı müselleḥ, SE. 3. BS., Mersīye-i Revānī Berāy-ı ‘Aleḥşāḥ, SE. * 3. BS. 44b, SE. 28a. * 3.II.1 b. ne_ıçün: niçe, BS. * 3.II.4 b. atar: ata, SE. * 3.III.3 b. yaḳasını gül: yaḳayı gül-i, SE. * 3.III.4 a. Oldı çü: Çün oldı, SE. * 3.III.5 a. olan: olup, SE. * 3.IV. Görüldüğü gibi bu bend eksikdir. SE. nüshasında 4.beyitle 5.beyit arasında 1 beyitlik boşluk var. * 3.IV.5.b. çevresi: ravzası, SE. * 3.IV.6.b. dehr: dem, SE. * 3.IV.7.b. ḳapısı: işigi, BS. * * 3.V.7.a. Tölündi: Tölindi, SE. * 3.V.7.b. saḥā: felek, SE. * 4. SE., et-Tercī, BS., Terķīb-i Bend, BU. * 4. BS. 42b, BU. 25a, SE. 43a. * 4.I.2.b. Kem çeşm bu: Kim çeşm-i bed, BU. * 4.I.4.a. gören: görüp, BU. * 4.I.5.a.

‘anberi: ‘anberīn, BU., SE. * 4.II.1.b. almadı: eyledi, BS., SE. * 4.II.3.b. koḥu: koḥu, BU. * 4.II.6.b. göricek: görüben, BU. * 4.II.8.a. şerbetleri: şerbetlerin, BU. * 4.III.3.b. şaçardı: açardı, BU. * 4.IV.5.b. tudaḳ: tutaḳ, BS. * 4.VI.2.a. yanar od: bir āteş, BU. * 4.VI.2.b. Anuñla tutuşa ya: Anuñ ile tutuşa, BU., SE. * 4.VI.4.b. zer-nişān: zer-feşān, BS. * 4.VII.8.a. eylesün: eyleyüp, BU. * 4.VI.4.b. zer-nişān: zer-feşān, BS. * 4.VII.8.a. eylesün: eyleyüp, BU.